

RIKTLINJER FÖR

Säkerhets- skydd i Håbo kommun

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2023-02-27, § 28
Giltighetstid	Tills vidare, dock längst fyra år från antagande
Dokumentansvarig	Säkerhetsskyddschef

Håbo kommuns styrdokumentshierarki

Diarienummer

KS 2022/01030 nr 113037

Gäller för

Samtliga kommunala verksamheter och bolag

Tidpunkt för aktualitetsprövning

2026-02-27

Ersätter tidigare versioner -

Relaterade styrdokument -

Riktlinjer för säkerhetsskydd i Håbo kommun

Innehåll

Håbo kommuns styrdokumentshierarki	2
Riktlinjer för säkerhetsskydd i Håbo kommun	3
1. Inledning	5
2. Syfte	5
3. Avgränsning	5
4. Allmänt	5
Laghänvisning	5
Definitioner	5
Säkerhetsskydd	5
Säkerhetskänslig verksamhet	6
Säkerhetsskyddsklassificerad uppgift	6
Behörig	6
Säkerhetsprövning	6
Säkerhetsklass	6
5. Omfattning	6
6. Ansvar och organisation	7
Kommunstyrelsen	7
Säkerhetsskyddschef	7
Nämnder och förvaltningar	7
7. Säkerhetsskyddsanalys	7
Genomförande av säkerhetsskyddsanalys	8
Säkerhetsskyddsplan	8
8. Säkerhetsskyddsåtgärder	8

Informationssäkerhet	8
Fysisk säkerhet	9
Personalsäkerhet	9

9. Säkerhetsskyddad upphandling (SUA)**Fel! Bokmärket är inte definierat.**

1. Inledning

Säkerhetsskydd handlar om att skydda säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra brott. Genom framförallt säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:995) bildas ett ramverk för hur säkerhetskänslig verksamhet ska bedrivas.

Den myndighet som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd. Detta sker i första hand genom en dokumenterad säkerhetsskyddsanalys. Med utgångspunkt i analysen ska verksamhetsutövaren planera och vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter. Säkerhetsskyddsåtgärderna ska omfatta informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

2. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att beskriva en grundläggande struktur för kommunens säkerhetsskyddsarbete. Kommunens arbete med säkerhetsskydd är en integrerad del av det övriga arbetet med säkerhet och beredskap.

Syftet med riktlinjerna är även att redovisa hur kommunen följer gällande lagstiftning utan att röja de säkerhetsskyddsåtgärder som är vidtagna för att upprätthålla Sveriges säkerhet.

3. Avgränsning

Riktlinjerna reglerar hela kommunorganisationens arbete med säkerhetsskydd och gäller för samtliga kommunala förvaltningar och bolag.

Riktlinjerna innehåller inga uppgifter som omfattas av sekretess, men övrig dokumentation kring säkerhetsskydd som är mer detaljerad kan i vissa delar anses som skyddsvärda och därmed omfattas av sekretess.

4. Allmänt

Laghänvisning

Kommunens arbete med säkerhetsskydd regleras främst i följande lagar och författningar:

- Säkerhetsskyddslag (2018:585)
- Säkerhetsskyddsförordning (SFS 2021:955)
- Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)

Kommunen tar även stöd i Säkerhetspolisens vägledningar inom säkerhetsskyddsområdet.

Definitioner

Säkerhetsskydd

Med säkerhetsskydd avses enligt säkerhetsskyddslagen skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. (1 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen).

Säkerhetskänslig verksamhet

Verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddsklassificerad uppgift

Med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.

Behörig

Behörig att ta del av säkerhetsskyddsklassificerad information eller i övrigt delta i säkerhetskänslig verksamhet är den som är i behov att ta del av säkerhetsskyddsklassificerad information eller delta i säkerhetskänslig verksamhet för att kunna utföra sina arbetsuppgifter, genomgått säkerhetsprövning med godkänt resultat samt har utbildning i säkerhetsskydd (2 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen).

Säkerhetsprövning

Klarläggande av en persons pålitlighet och lojalitet genom utredning och registerkontroll (3 kap. 1- §§ säkerhetsskyddslagen). Ju högre säkerhetsklass desto mer omfattande personlig utredning. En säkerhetsprövning kan resultera i godkänt eller icke godkänt resultat. Se även *Säkerhetsklass*.

Säkerhetsklass

Efter säkerhetsprövning fattas beslut om placering i säkerhetsklass. Prövningen sker mot tre säkerhetsklasser (1, 2 och 3) beroende på den omfattning och grad av säkerhetsskyddsklassificerade en person behöver ha tillgång till. (3 kap. 5-11 §§ säkerhetsskyddslagen). En grundförutsättning för placering i säkerhetsklass 2 är att personen innehar svenskt medborgarskap. Se även *Säkerhetsprövning*.

5. Omfattning

Enligt säkerhetsskyddslagen ska den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet utreda behovet av säkerhetsskydd (säkerhetsskyddsanalys) och upprätta en plan (säkerhetsskyddsplan) för säkerhetsskyddsåtgärder.

Verksamhetsutövaren ska även kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten, rapportera och anmäla sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet och i övrigt vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som krävs enligt lagen.

Enligt gällande lagstiftning ska kommunen fokusera på säkerhetsskyddsåtgärder inom tre fokusområden:

- Informationssäkerhet
- Fysisk säkerhet
- Personalsäkerhet

Förutom ovan fokusområden ska även kommunen teckna säkerhetsskyddsavtal om det i en upphandling eller avtal förekommer säkerhetsskyddsklassificerade handlingar eller uppgifter.

6. Ansvar och organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet i Håbo kommun. Kommunstyrelsen ska se till att verksamheterna erhåller funktioner, resurser och befogenheter för att kunna bedriva ett systematiskt och kontinuerligt säkerhetsskyddsarbete.

Säkerhetsskyddschef

Enligt säkerhetsskyddslagen ska det finnas en säkerhetsskyddschef vid verksamhet som omfattas av lagen.

Säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd chefen för verksamhetsutövarens verksamhet.

Säkerhetsskyddschefen leder och samordnar säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollerar att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Säkerhetsskyddschefen har mandat att vidta säkerhetsskyddsåtgärder och fatta beslut rörande kommunens säkerhetsskydd men det ska ske i samråd med kommundirektören och berörd verksamhet. Detta ansvar kan inte delegeras.

Kommunens säkerhetsskyddschef är placerad på enheten för säkerhet och beredskap. I frågor som rör säkerhetsskydd lyder säkerhetsskyddschefen direkt under kommundirektören.

Nämnder och förvaltningar

Kommunens nämnder och förvaltningar ansvarar för att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och information hanteras på ett korrekt sätt.

7. Säkerhetsskyddsanalys

I enlighet med *Säkerhetsskyddsförordningen (PMFS 2022:1)* ska aktörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet utreda behovet av säkerhetsskyddsåtgärder genom en säkerhetsskyddsanalys. Håbo kommun ska därför genomföra säkerhetsskyddsanalyser inom samtliga verksamhetsområden där det kan finnas sådana uppgifter.

Håbo kommun ska inom sina verksamheter identifiera vad som är skyddsvärt, värdera sårbarheterna utifrån en aktuell hotbild samt dokumentera vilka säkerhetsskyddsåtgärder som är nödvändiga för att minimera sårbarheterna. I säkerhetsskyddsanalysen ska det också finnas en åtgärdsplan med tydlig ansvarsfördelning och uppföljning i respektive verksamhet.

Analysen ska fokusera på antagonistiska angrepp och där konsekvenserna kan vara en eller flera av följande:

- Ett större antal människors liv och hälsa påverkas.
- Ett större geografiskt område påverkas. Denna påverkan kan vara långvarig och/eller inträffa vid en olämplig tidpunkt.
- Händelsen får allvarliga sociala, ekonomiska och/eller politiska konsekvenser för samhället.
- Samhällsviktiga verksamheter påverkas allvarligt.
- Det finns risk att allvarliga negativa konsekvenser uppstår i framtiden.

Genomförande av säkerhetsskyddsanalys

Säkerhetsskyddschef ansvarar för att en säkerhetsskyddsanalys upprättas och vid behov revideras tillsammans med ansvarig för berörd verksamhet.

Arbetet med att ta fram, och resultatet av, en säkerhetsskyddsanalys är säkerhetskänslig verksamhet. Detta eftersom analysen i regel innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Säkerhetsskyddsanalysen ska genomföras av kompetent och utbildad personal med god insikt i den analyserade verksamheten. Samtliga deltagare som deltar i arbetet ska vara säkerhetsprövade enligt kommunens gällande regler.

Säkerhetsskyddsanalysen ska omfatta:

- Behovet av säkerhetsskydd och identifiering av skyddsvärden
- Vilka uppgifter i verksamheten som är säkerhetsskyddsklassificerade
- Vilka funktioner/befattningar som ska säkerhetsprövas
- Vilka anläggningar och platser som har behov av säkerhetsskydd

Analysen ska också besvara frågorna:

- Vad ska skyddas?
- Mot vad ska de skyddas?
- Hur ska de skyddas?

I enlighet med *Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)* är det verksamhetsutövarens högsta chef eller motsvarande organ som fastställer säkerhetsskyddsanalysen. I Håbo är det kommundirektören.

Säkerhetsskyddsplan

När säkerhetsskyddsanalysen är fastställd ska en säkerhetsskyddsplan upprättas. Planen ska redogöra för vilka säkerhetsskyddsåtgärder som verksamheten behöver vidta utifrån skyddsvärde i förhållande till vilka säkerhetshot och sårbarheter som finns. Av planen ska även framgå när åtgärderna ska vidtas och vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs.

I enlighet med *Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)* är det säkerhetsskyddschefen som fastställer säkerhetsskyddsplanen.

8. Säkerhetsskyddsåtgärder

Informationssäkerhet

Informationssäkerhet handlar i grunden om att den information som kommunen hanterar ska omhändertas på ett korrekt sätt med utgångspunkt i tre centrala egenskaper som ska upprätthållas:

- Konfidentialitet – att informationen skyddas så att obehöriga inte får åtkomst.
- Riktighet – att informationen skyddas mot oönskad förändring.

- Tillgänglighet – att informationen ska vara tillgänglig när den behövs av behöriga användare.

Informationssäkerhet ska förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter obehörigen röjs, ändras, görs otillgänglig eller förstörs och ska i övrigt förebygga skadlig inverkan på uppgifter och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet.

Håbo kommuns hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar och uppgifter regleras i *Regler för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar*.

Fysisk säkerhet

Fysisk säkerhet ska förebygga att obehöriga får tillträde till områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller där säkerhetskänslig verksamhet i övrigt bedrivs. Fysisk säkerhet ska förebygga skadlig inverkan på sådana områden, byggnader eller objekt inom Håbo kommun.

Håbo kommun hanterar säkerhetsklassificerade uppgifter och bedriver säkerhetskänslig verksamhet vilket kräver att kommunens fysiska säkerhet anpassas därefter. Detta ska inte påverka den enskilde medborgarens möjlighet att kontakta kommunen eller ta del av allmänna handlingar.

De personer som arbetar i säkerhetskänslig verksamhet ska känna till och respekterar de regler som gäller på just den arbetsplatsen.

Den fysiska säkerheten kan bland annat regleras genom att göra byggnadstekniska åtgärder, begränsa tillträde till lokaler både för personal och besökare samt ha både inre och yttre bevakning av ett objekt.

Personalsäkerhet

Personalsäkerhet ska förebygga att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i kommunal verksamhet där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet, samt säkerställa att de som deltar i säkerhetskänslig verksamhet har tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd.

Utifrån resultatet av säkerhetsskyddsanalysen och säkerhetsskyddsplanen ska personer som deltar i säkerhetskänslig verksamhet säkerhetsprövas för att klarlägga om personen kan antas vara lojal med de intressen som ska skyddas och i övrigt är pålitlig ur säkerhetssynpunkt. Ett annat syfte är att utreda eventuella sårbarheter som skulle kunna göra att personen hamnar i en utsatt situation och blir sårbar för yttre påtryckningar.

Säkerhetsprövning ska göras av alla personer som på ett eller annat sätt får del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, har tillträde till säkerhetsskyddade anläggningar eller på annat sätt ska delta i någon verksamhet som rör Sveriges säkerhet och i vilken de kan få inblick i sådant som inte får röjas. Att säkerhetsprövning krävs innebär dock inte automatiskt att de befattningar dessa personer kan inneha ska säkerhetsklassas. Vid säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass gäller inte kravet på svenskt medborgarskap.

En säkerhetsprövning är nödvändig om en person innehar en roll som är säkerhetsklassad. En säkerhetsprövning kan också krävas om en person inom ramen för ett projekt eller en temporär uppgift ska delta i säkerhetskänslig verksamhet.

9. Skyldighet när annan aktör kan få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet

Oavsett om det är kommunen själv eller en extern aktör som bedriver säkerhetskänslig verksamhet så behöver de områden som regleras i säkerhetsskyddslagen ha samma skydd. Det regleras i ett säkerhetsskyddsavtal.

Säkerhetsskyddsavtalet syftar till att säkerställa säkerhetsskyddet vid en offentlig upphandling, ingående av avtal eller vid samarbete/samverkan. Säkerhetsskyddsavtalet utgör också en grund för att besluta om vilka anställningar och annat deltagande hos motparten som ska placeras i säkerhetsklass.

Det finns tre nivåer av säkerhetsskyddsavtal:

Nivå 1 – Om den andra aktören kommer att få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre eller få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sverige säkerhet utanför verksamhetsutövarens områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt.

Nivå 2 – Om den andra aktören kommer att få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre eller få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sverige säkerhet inom verksamhetsutövarens områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt.

Nivå 3 – Om den andra aktören kan komma att få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre eller få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sverige säkerhet inom verksamhetsutövarens områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt.

Anmälan om säkerhetsskyddsavtal ska göras till Säkerhetspolisen enligt 7 kap. 1§ *Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)*. Säkerhetspolisen ska även informeras när ett säkerhetsskyddsavtal upphör, eller om avtalet förlängs utöver den tid som tidigare angetts.